

ERA NOTÍCIA:

Relacions

Naut Aran - Val de Biròs

Es passats dies 16, 17 e 18 d'Octobre, auçç lòc ena vila de SENTEIN, era 1ª Fira Internacional des Pirinèus.

Er objectiu fundamentau siguec eth de facilitar es intercambis entre es diferenti pòbles deth Pirinèu, e realisar un estudi sus eth desvolopament dera activitat econòmica e sociau ena montanha.

Er Ajuntament deth Naut Aran acceptèc eth convit des autoritats de SENTEIN, e tamb ua comission formada peth sòn lèr. Tinent Alcalde, Rafael Castellarnau, eth Cosso de Cultura e Ensenhament, Rafael Sanmartí e eth Cosso der Ajuntament, Manuel Caseny, amassa tamb er Amàs Folklòric dera Val d' Aran e eth Centre de Normalisacion Lingüística der Aranés, se desplaçèren entad aguesta vila dera Val de Biròs, a on sigueren recebudi pes autoritats deth parçan en sòn "Centre d'Accueil".

Entre es principals activitats auçc lòc ua emission de radio ena que i participèren eth Centre de Normalisacion Lingüística, es representants des Calandretes (Escòles mairals a on tot er ensenhament ei en occitan) de Moret e Tolosa e eth CREO -Centre Regional d'Estudis Occitans-, representat per un des membres der Institut d'Estudis Occitans.

Enes sessions de treball s'arribèren a uns acòrds de relacion e agermanament a nivèu culturau, turístic e agrícola principaments.

En aspècte culturau er Amàs Folklòric dera Val d'Aran e eth Grop Es Birossans mostrèren a tot eth públic assistent un recuelh deth folklòre pròpi dera tèrra.

EDITORIAU

PÒBLES DETH PIRINÈU

Qu'un pòble d'Aran participe en ues relacions damb un pòble der aute costat dera frontèra contribuís a enfortir es lacets culturaus qu'en auti tempsi sigueren plan fòrts entre toti es pòbles deth Pirinèu.

Er Ajuntament deth Naut Aran a auut un encèrt en acceptar eth convit que tan amablement an hèt totes es autoritats locals de SENTEIN.

Son pòbles vesins, separats pes montanhas e es frontères, mès que parlen era madeisha lengua, e damb us components culturaus plan semblants.

Era memòria non mos hè desbrembar qu'en auti tempsi i auçc entre toti es pòbles det PIRINÈU ues relacions de proteccion e de respècte que superauen es relacions estatals.

En encetar ues relacions d'aguest tipus, dam' era rason ad aqueri que prediquen que peth dessús des limitacions polítiques des collectivitats i an es bones intencions des òmes.

IMPRESI SENSE ADREÇA

OPINION

CAU CERCAR NAUES ALTERNATIVES

No ei cap de secrèt qu'era Val d'Aran viu e creish gràcies ath torisme, tant der iuèrn com der estiu.

Serie fòrça interessant cercar naues perspectiues e naues hònts de riquesa.

Era Val d'Aran a encara moltes causes entà explotar, com pòden èster es sòns productes gastronòmics, que s'aurien de promocionar e comercialisar en tot exportà les ath rèste deth país.

Ja s'a començat tamb es patès, era mèu, er hormatge e er aigua de nòdes.

Tamb ua bona presentacion, aguesti productes se poderien hèr a conèisher en totes es Fires o Mòstres d'alimentacion que se hèn en tot eth país.

D'auti productes que s'aurien de promocionar, son es trueites, que se poderien comercialisar se se presentèssen congelades en paquets de 3 o 4 unitats; es èrbes medicinals que se tròben enes nòstes montanhes, atau com er aigua, que poderie èster embotellada e exportada tath consum; ja qu'en moltes poblacions, no an es hònts d'aigua qu'abonden en Aran.

Taben era lèit des nòstes vaques s'aurie de promocionar, perque en aguesti moments son molt numerosis es productes que d'era se'n deriven es que mos arriben de dehòra.

Toti aguesti hèts, ajudarien a conèisher mès era Val d'Aran, ja que toti aguesti productes portarien enes sues etiquetes eth nòm d'Aran.

Ajudarie taben a daurir nauis lòcs de treball, (elaboracion, etiquetatge, transport...), e no cale rie depèner com enquià eth mo-

ment sonque deth torisme, qu'encara qu'en aguesti moments sigue plan important, pòt arribar eth dia en que baishe eth número de persones que se desplacen tara Val d'Aran, hèt que serie molt negatiu tara nòsta tèrra.

Era industrialisacion de toti aguesti productes s'aurie d'estudiar tamb detalh pes madeishi productors; serie ua acertada vision de futur que no cau en cap de moment desaprofitar.

Era idea ja ei en aire, demoresquem qu'es poblants d'aguest parçan considèren aguesta iniciatiua interessanta e hèsqen tot çò que sigue enes sues mans entà portac endauant.

Era Val d'Aran no a de víuer sonque deth torisme. Cau cercar naues alternatives.!

Josep Mas

Es objectius deth CENTRE DE NORMALISACION LINGÜÍSTICA DERA VAL D'ARAN son:

- Atier consultes lingüistiques.
- Hèr revirades ar aranés.
- Organisar còrsi d'aranés-catalan
- Hèr campanhes de sensibilisacion
- Collaborar en tot çò que represente hèts culturaus aranesi.

Tot açò entà estièner eth coneishe-
ment dera lengua aranesa e crear
es condicions que faciliten eth
sòn us en toti es ambits dera so-
cietat d'ARAN.

Era Lei d'Aran

Era propèra setmana, es fòrces politiqües dera Val d'Aran, presentaràn un deuant-projècte de Lei alternatiu ath conselhèr de Governacion, A. Bassols, dempús de qu'es madeishes fòrces politiqües araneses desestimèssen, eth deuant-projècte de règim especial que les auie presentat era conselheria de Governacion.

En tèxt alternatiu que presentaràn es fòrces politiqües araneses ara conselheria de Governacion, se i detalhen totes es inquietuts d'Aran en relacion ara sua demana d'autonomia.

En aguesti moments, era aprobacion dera Lei ei parada, mentres se demore qu'eth document marc

d'Aran pogue èster contemplat en ua prumèra instància pera conselheria de Governacion, e mès tard aprobat peth Conselh Executiu dera Generalitat.

Era relacion des guanhadors en sector vaquèr en lèr. Concors de Bestiar dera Fira de Vielha d'enguan sigueren es següenti:

VAQUES:

lèr.	Josè Flos Verges.
2on.	Baldomero Masip
3èr.	Bernardo Menis Deó

VEDÈTHS:

lèr.	Bernardo Menis Deó
2on.	Jose Flos Verges
3èr.	Bernardo Menis Deó

VEDÈRES:

lèr.	Bernardo Menis Deó
2on.	Bartolomé Anglada
3èr.	Baldomero Masip

HÈNT LITERATURA ... ERA VOP E ETH POLÒI

I auie un còp, ua vop e un polòi que se passejauen cadun deth sòn costat.

En un crotze de camins, que se trobèren nas e nas, e toti dus demorèren suspresi. Era vop guardaue ath polit polòi gras, mès no gosaue sautà-li ath dessús de pòur que se l'escapesse. Alavetz, que li didec:

- Vòs que mos divertisquem toti dus hènt viroletes ?
- E com ei aquerò ? didec eth polòi.
- Guarda. Que mos garram era cua damb era boca e que vam a hèr campulettes plan de prèssa.

E era vop se metec a hèr campulettes.

Quan eth polòi volec hèr es viroletes com er aute, queigec de cu. Còp sec, era vop li sautèc dessús e se l'emportèc entath bòsc.

Peth camin trobèren a ua tròpa de dalhaires que trabalhauen en un prat. Autanlèu, aquerri òmes se meteren a cridar: - Ara vop que s'empòrte eth polòi !

- No vos tanh pas, didec eth polòi.

Un shinhau mès enlà, passèren peth deuant d'un lauader tot plen de hemnes que lauauen era ròba. Aguestes ta lèu com les veigueren se meteren a cridar: -Ara vop ! Que s'empòrte eth polòi !...

- No vos tanh pas, didec eth polòi.

- Qu'a rason, higeç era vop, No vos tanh pas...

Mès entà d'ider aquerò, era vop auec de daurir era boca, e se deishèc quèir ath polòi. Aguest, siguec de prèssa ath dessús d'un arbe. Un còp aqui, se toquèc pertot tà véir se li mancaue quaqu'arren, se metec es plumes en orden tamb eth sòn bèc e didec:

- Quan jo torna a hèr campulettes, que harà un beròi dia.

- E jo, didec era vop, quan torna a passar deuant d'un lauader, que poderàn clacassejar es hemnes tant que volguen, no serè jo qui daurirè era boca.

BOISGONTIER, J. e DARRIGRAND, R.: Condes des Monts e de las Arribèras

INFORMACIONS

TEATRE ENA VAL D'ARAN

Eth Grop gascon "SAUT DE NAVALHAS", representarà durant es propèrs dies 24 e 25 d'Octobre era òbra teatral "L'ALEMANDA"

Lòcs e ores de representacion:

En Cine de Bossòst: Eth dissabte 24 entàs
22,00 ores.

En Cine de Vielha: Eth dimenge 25 entàs
17,00 ores.

.....

Era "Agrupacion Artística Aranesa", grop de recenta creacion, harà eth sòn debut tamb era representacion der Espectacle Teatral "GALAS ESPACIALES", durant es propèrs dies 31 d'Octobre e 1 de Noveme, en Cine de Vielha.

ES SANTS DERA SETMANA

Deluns 26	St. Lucian
Dimarç 27	St. Florenç
Dimèrcles 28	Sts. Simon e Judes
Dijaus 29	St. Narcís
Diuendres 30	St. Marcèth
Dissabte 31	St. Quintin
Dimenge 1	Totsants

ETH REMOQUET DERA SETMANA

TOTI

NOTICIARI ARANÉS

EDITE:

Centre de Normalisacion
Lingüística dera Val d'Aran.
C/ Sarriculera s/n
Telf. 64 00 92
25530 VIELHA

DIRECTOR:

Jusèp Loïs Sans Socasau.

COLLABOREN:

Josep Mas Mas
Jovita Ané Sanz
Manuela Ané Brito

DIBOISHANT:

Jordi Tremosa

IMPRIMÍS:

Imprenta Vidal
C/Tunel s/n
25530 VIELHA

DEPÒSIT LEGAL:

L-1328-1987

Es articles o comentaris publicats en noticiari TOTI, sonqu' expresen era opinion des sòns autors.